

(4)

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

No. 28 Nisan 1967

Was (Ankara)

Cemal Işksel fotoğraflarından birisini anlatıyor.

Atatürk tutkusu

Hiç bir etkili söz, hiç bir etkili yazı, Atatürk'ü, Cemal Işksel'in fotoğrafları kadar anlatamaz

B ELKİ de Atatürk'ün en güzel fotoğraflarını Cemal Işksel çekmiştir. Cemal Işksel, 1925 den 1938'e kadar Atatürk'ün fotoğraflarını çekebilmiş bir gazetecidir. 1925 de İstanbul'da Vakit Gazetesinde foto muhabirliğine başlayan Cemal Işksel 1926 - 1956 yılları arasında tam dokuz yıl Cumhuriyet Gazetesinin Foto muhabirliğini yapmıştır. Ayrıca 1929 - 1944 yılları arasında Ulus Gazetesinin Foto muhabirliğinde de bulunmuş Işksel. Fotoğraf sevgisi Işksel'i, öğrenimini tamamladığı Efkuk Fakültesi bile ayıramamış.

Işksel, 1925 - 1938 yılları arasında çektiği Atatürk fotoğraflarının kıymetini bilmıştır. Her yıl ilerleyen, gelişen fotoğraf tekniğini de bu kıymetlere ekliyerek daha çok kıymetlenmesini, daha çok değer kazanmasını sağlamıştır. Örneğin, bugün bir portre fotoğrafı, bir portre makale, bir portre şiir, bir portre destan haline getirmiştir. Hiç bir etkili söz, hiç bir etkili yazı, Atatürk'ü, Cemal Işksel'in fotoğrafları kadar anlatamaz.

Ve Atatürk'e; ve çektiği fotoğraflara aşık olmuştur Cemal Işksel. Onun elinden bir fotoğraf almak kolay değil, imkânsızdır. Bu kıskanc aşık, bu yüzden pek çok kimse ile bozmuş, dargınlıkları olmuş, kavgalar çıkmıştır.

Serginin amacını şöyle özetliyor:
«Bu resimler satılmak için değil, halka Atatürk'ü göstermek, Atatürk'ü çeşitli cepheleri ile tanıtmaktır.»

Hiç bir müesseseden en ufak maddi yardım beklemeden açılmış bu sergi. Yaaa, tabii öyle olacak. Sonra yardım elini uzatan müesseseler fotoğraf satın almak ister. İşte bunu kabul etmiyor Cemal Işksel..

«Beni tatmin edecek taraf, ne kadar çok kimseye Atatürk'ü gösterebilirim haz ve şeref duyurum. Bu bana düşen vazife ve borcu ifa edebiliyorsam benim için en büyük zevk ve şereftir.» diyor. İmkân bulursa bu sergiyi il, il dolaytıracak. Bu sergiyi Cumhuriyet Bayramında İstanbul'da açmak istiyor.

İzmir caddesindeki Alman Kütüphanesinde açtığı ikinci Atatürk fotoğrafları sergisi bu Cemal Işksel'in. Bu sergide fotoğraf tekniğinin son yeteneklerini kullanmış. Bu sergideki fotoğraflar, bildiğimiz fotoğraftan bir başka şey. Bütün fotoğraflar poliyester diye bir madde ile kaplı. Türkiye'de ilk defa bütün resimler poliyesterle kaplı olarak sergileniyormuş bu sergide. Her bir resmin poliyesterle kaplanma masrafı 100 lirayı geçiyormuş.

Daha çok sergiler açmak amacıyla. Elinde iki bin üstünde cam ve film bulunduğunu ve hepsinin de çekiliş tarihlerinin belirli olduğunu söylüyor. Geçen sergide sergilediği fotoğraflardan hiç biri yokmuş bu sergide; hep si de yeni fotoğraflarmış.

Her yigidin bir arslan yatar. Cemal Işksel de yüreğinde yatan arslanı anlattı bize:

«Atatürk'e layık, tarihe mal olabilecek bir eser yapacağım» diyor.

Cemal Işksel, bu fotoğrafları bir albümde toplamak istiyor. Bu konuda ki teşebbüslerini de şöyle anlattı:

«Bu fotoğrafları bir albüm halinde yayınlamak için yaptığım teşebbüslerin tarihi eskidir. İlk kez 1939 da bu işe giriştim. Almanya'da bu iş için imkân buldumsa da olmadı. Çünkü yıl 1939, İkinci Dünya Savaşı patlayıverdi.»

«1946 yılında rahmetli Hasan Ali Yücel Maarif Matbaasında bastırmak istedi. Yapılan provalardan memnun kalmadım. Vazgeçtim, bastırmadım.»

1965 de açtığım sergide vatandaşların ısrarlarına karşı duramadım. Bunlara cevap vermek için yeniden imkânlar aradım. Bu işi başarabilecek bir matbaada matbaa aradım. İstanbul'da ve Ankara'da nümune baskılar yaptırıldı. Fotoğrafları değerinde kaybetmeden basabilecek matbaa buldum Ankara'da. Bu kez de karşıma kâğıt meselesi çıktı. Bu kitap için 25 ton aynı cins ofset kâğıdı lazımdı. Bunun için tahsis istedim. Ticaret Bakanlığına başvurdum. Müracaatım Ticaret Bakanlığında Sanayi Bakanlığında havale edildi. Sanayi Bakanlığında, Odalar Birliğine; Odalar Birliğinden, Sanayi Bakanlığında; Sanayi Bakanlığında, Ticaret Bakanlığında havale edilmekle de kaldı bu iş. Tahsis çıkartamadım.»

Şimdi her gün sergide bulunan Cemal Işksel, gelen ziyaretçilere ayrıca fotoğraflar hakkında tarihi izahat veriyor ve o günleri sanki yeni baştan yaşıyor.